

9

Tri žarišča današnje družinske pedagogike

... Veliko se govori, da današnje stanje družine ni idealno. Razsvetljeno mišljenje je v dveh stoletjih res specializiralo levo polovico naših možganov za kritično analizo vseh in vsega, tudi družine. Tej polovici svojega razuma dajemo tudi v tem članku priložnost, da posreduje kritična spoznanja o današnji družini. ...

Učitelj naravoslovja

... Privlačno poučevanje naravoslovnih predmetov (biologija, fizika, kemija) je zanimiv, zahteven in potreben izziv. Osnova za to je strasten učitelj, ki ljubi svoj predmet in se vseskozi pogloblja v didaktiko in metodiko poučevanja, ki išče nove izzive v podajanju snovi. Vendar to še ni dovolj, spremljati mora razvoj svoje stroke in slediti novostim na področju svojega predmeta. Učitelj se mora razvijati, ne sme stopicati na enem mestu. ...

Vzgoja za ljubezen do domovine

... Globalizacija, hiter tehnološki razvoj in številne migracije silijo človeka, da se vse bolj zapira vase in postaja osamljen. Vzpodbuja se individualizem. Kdor ne pripada družbi, se zanjo ne čuti odgovornega. Človek z narodno zavestjo misli na svojo skupnost, ji želi pripadati ter čuti odgovornost za sooblikovanje svojega okolja. ...

Kultura vedenja

... Čeprav nekateri nepremišljeno trdijo, da lahko vljudnostna pravila in knjige o lepem vedenju kot staro kramo zmečemo v smeti, praksa vsak dan na vseh področjih našega življenja dokazuje, da ljudje potrebujemo določena pravila vedenja, pravila v odnosu s partnerjem, otroki, kolegi, na delovnem mestu in s poslovnimi partnerji. Potrebujemo pravila komunikacije z drugimi ljudmi. Ta zunanja podoba našega vedenja nam včasih povzroča težave. ...

Vrtec v naravi

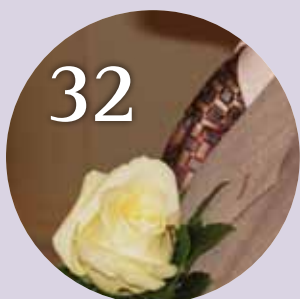
... 'Nature preschools' ali vrtci v naravi so v nasprotju z gozdnimi vrtci, ki imajo svoje korenine v Evropi, nastali v Severni Ameriki. V vrtcih v naravi so osredotočeni na kurikulum, ki daje prednost naravi in temelji na sezonskem dogajanju v naravnem svetu. Povzemajo Fröebelovo, Montessorijino in Steinerjevo pedagogiko. ...

24

28

32

46

Uvodnik

3 *Silvo Šinkovec*: Družinska pedagogika

V žarišču:

Družinska pedagogika in šola za starše

5 *Marja Jager Žigon*: Draga mama, dragi oče

6 *Irma Veljić*: Družina – otrokov svet v malem

9 *Jože Ramovš*: Tri žarišča današnje družinske pedagogike

11 *Nives Ličen*: Starši v spremenjeni kulturi

13 *Dragica Motik*: Starši – posredovalci jezika, kulture in vrednot

16 *Sabina Dogenik*: Pogovor s starši v stiski

17 *Violeta Irgl*: Starši potrebujejo podporo

Naš pogovor

19 *Silvo Šinkovec*: Janko Kos: Hrepenenje po lepem

Biti vzgojitelj

23 *Maja Bajt*: Spoprijemanje s stresom

24 *Boris Kham*: Učitelj naravoslovja

Vzgojni načrt

27 *Mateja Brudar*: Naučiti reči 'ne'

28 *Branka Roškar*: Vzgoja za ljubezen do domovine

30 *Monika Šuligoj*: Socialne igre pri vseh predmetih

Starši

32 *Bojana Košnik Čuk*: Kultura vedenja

34 *Irena Potočar Papež*: Ponudimo roko

35 *Romana Žitko Rožmanc*: Jeza lahko služi grajenju vezi

36 *Gloria Orgolič*: Spolne zlorabe mladih

Področja vzgoje

37 *Tatjana Vertačnik*: Moč pogovora: empatija

38 *Milček Komelj*: Veselo duhoviti 'družinski žanr'

40 *Marjeta Krejči Hrastar*: Otrokov najzgodnejši razvoj

Duhovni izziv

42 *Bogomir Novak*: Kako se veselimo življenja?

44 *Tanja Pogorevc Novak*: Dnevi 'odprtih vrat' svetnikov

Izkušnje

45 *Nevenka Tomšič-Iskra*: Projekt Beremo skupaj

46 *Nuša Turk*: Vrtec v naravi

49 **Bralni namig**

50 **Iz življenja DKPS**

53 **Napovedni koledar**

55 **Summary**

Draga mama, dragi oče

Iz pisma staršem Rad/-a bi ti povedal/-a

■ **Marja Jager Žigon**, univ. dipl. psihologinja, je službeno pot začela v vrtcu, nadaljevala kot vzgojiteljica v dijaškem domu, med sedemletnim bivanjem v tujini je intenzivno delovala v kulturnem društvu *Sava* v Frankfurtu, zadnjih 21 let pa je bila zaposlena na *Gimnaziji Jožeta Plečnika*, najprej kot profesorica psihologije in 18 let kot svetovalka v svetovalni službi. Več let je predavala in vodila delavnice za starše pod okriljem društva *Vezi*.

Kadar so bili dijaki po pisanju testa nemirni ali utrujeni od pouka in tedaj, ko je bilo treba osmisliti nenadno suplenco, sem pogosto uporabila tehniko pisanja nedokončanih stavkov, katerih vsebino sem sproti prilagajala situaciji v razredu.

Dijaki so na začetku ure prejeli preprosto navodilo, naj začetne stavke nadaljujejo z besedami, ki jim spontano pridejo na misel. Prosila sem jih, naj se ne podpišejo, in jim obljubila, da bom ob naslednjem srečanju prebrala vse njihove misli 'v paketu', da bo vsak lahko prepoznal svoj zapis. Povedala sem jim, da z vsebinsko drugačno učno uro želimo pripeljati košček resničnega življenja v pretežno storilnostno naravnani šolski prostor.

Dijaki so brez izjeme lepo sodelovali in nemalokdaj izrazili navdušenje nad izpeljano uro. In tako se je nabralo skoraj štiristo delovnih listov. Njihovi iskreni odgovori so presenečali z iskričastostjo in izzvali pošten razmislek o njihovi resnici, ki so jo anonimno upali povedati.

Izbrala sem nekaj stavkov, ki odražajo njihov čustveni in vrednostni odnos do staršev. Začetni stavek *Draga mama, dragi oče, rad/-a bi ti povedal/-a* so nadaljevali takole:

- da te imam zelo rada, čeprav tega včasih ne pokažem;
- da vaju imam rada, ne glede na vse;
- da vaju včasih res ne prenašam;
- da se zelo bojim zate, prosim, ne predaj se boleznim;
- da vaju imam rad kljub vsem nesporazumom, ki jih imamo;
- da te imam noro rada in neumnosti ne počnem zanalašč;
- da si najboljše oči na svetu in te ne bi zamenjala za 'nben dnar';
- da vaju imam neizmerno rada, čeprav včasih rečem, da vaju nočem več videti;
- da ti ni treba vsega komentirati;
- da si včasih zelo nadležna, a te imam vseeno rad;

- da imam srečo, ker si moja mama, saj vedno poskrbiš za stvari, ki jih sama nisem sposobna urediti;
- da sem vesela, ker imaš veliko mero razumevanja do mojih bedarij;
- da si mi dal res čudovito življenje;
- da spoštujem tvojo vzgojo;
- da ne bom celo življenje majhen otrok;
- da sem hvaležna za to, kar si naredil zame, ker si se boril, da nisem ostala pri mami;
- da ne glede na to, kolikokrat se skregamo, vaju imam še vedno enako rada;
- da se spomnita, da sta bila tudi vidva mlada;
- da se postavi na realna tla in se umiri in se ne vtikaj v mojo zasebnost;
- da mi veliko pomeniš in si mi včasih za vzor;
- da imam slabo vest, ker ti povzročam toliko problemov, da se toliko sekiraš zaradi mene; ampak jaz se zelo trudim, da bi lahko bila ponosna name;
- da mi nudita res lepo življenje;
- da nobeden ni popoln, tudi jaz ne;
- da te imam rada in mi ni vseeno zate, čeprav vem, da se ne ukvarjam veliko s tabo, ker se mi ne da;
- da bom dobil popravni izpit;
- da si v mojem življenju zelo pomembna;
- da te imam rada, kljub temu da včasih ne zgleda tako;
- da se bom izselila takoj, ko se bom lahko;
- da vaju imam rada, ker skrbita zame in me spodbujata;
- da vaju imam rada, čeprav sem velikokrat tečna, sitna in vama ugovarjam;
- da brez vaju ne bi bila tako v redu punca, kot sem;

- da te imam rada z vsemi tistimi tvojimi 'zateženimi' dnevi vred;
- da sta najboljša starša na svetu, in kljub temu da se kdaj kregata, vaju imam oba zelo rada.
- Draga mama, rada bi ti povedala vse, kar ti še nisem in si ne upam.

Vedno sem z zanimanjem brala njihove zapisane misli, navduševale so me njihova iskrenost in velika samokritičnost, pa tudi pravičnost. Najbolj pa me je ganila njihova brezpogojna ljubezen, ki jo čutijo do staršev. Lahko bi povedali kar koli, pa jih je 90 % najprej želelo izraziti ljubezen.

Rada bi verjela, da znajo tudi vsi starši brezpogojno imeti radi svoje otroke, ker so vredni in zaželeni, 'kljub vsemu'. Včasih se prepričujem, da jim nekateri tega samo ne znajo pokazati na pravi in razviden način. In vendar ni vedno tako. So starši, ki so tako zaprejeni v svoje lastne probleme, da porabijo vse moči in čas za reševanje svojih osebnih stisk in ne vidijo svojih odraščajočih otrok, ki so lačni njihove ljubezni in hlepijo po pozornosti, potrditvi, da so za starše dovolj dobri taki, kot so.

Najbolj se me je dotaknilo dve strani dolgo pismo, ko je dijak najprej nanizal mnogo obtožb proti svojemu očetu in mami (vsakemu posebej) in zaključil z besedami: »Kljub temu da sem za vaju samo obveznost, vaju pogrešam in vem, da vaju imam rad ter bi vse dal za vaju iskren objem kot nekoč, ko sem bil majhen.«

Velik del svojih dosedanjih izkušenj – lepih, čudovitih, koristnih in poučnih, pa tudi manj lepih in celo grozljivih – so dijaki dobili v svojih družinah. Ta svoj notranji svet prinašajo v srednjo šolo, zato menim, da v šolskih klopeh na nek neviden, a vpliven način sedijo tudi družine, ne samo njihovi ukaželjni, radoživi, včasih naveličani, nemirni mladostniki. ◀